

I. GENEL ESASLAR

2004 Yılı Kamu Yatırım Politikası ve Genel Hususlar

1. 2004 yılında VIII. Planda yer alan politikalara uygun bir şekilde kamu kesimi yatırımlarının ağırlıkla ekonomik ve sosyal altyapı alanlarında yoğunlaştırılmasına devam edilecektir. Kamu yatırımlarında temel amaç, mevcut sınırlı bütçe kaynakları da dikkate alınarak toplumun ihtiyaç duyduğu acil ve öncelikli hizmetlerin bir an önce sağlanmasıdır. Ayrıca, Türkiye'nin AB'ye üyeliği yönünde ortaya koyduğu politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi yönünde sürdürülen çalışmaların gerektirdiği yatırımlar hızlandırılacaktır. Bu çerçevede, 2004 Yılı Yatırım Programının hem VIII. Planda yer alan fiziki hedefler ve sektörel politikalar, hem de AB'ye uyum amacıyla yürütülen plan ve programlarda yer alan öncelikler ile uyumlu bir şekilde hazırlanması esas olacaktır.

2. Bütün yatırımcı kamu kuruluşları, 2004 yılı yatırım tekliflerini Yüksek Planlama Kurulunun 04.07.2003 tarih ve 2003/14 sayılı 2004 Yılı Programı ve Mali Yılı Bütçesi Makro Çerçeve Kararında belirttiği şekilde hesaplanacak yatırım teklif tavanları, öncelikler ve ilkeler ile "2004 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları" nda belirtilen hususlarla uyumlu olmak üzere hazırlayacaklar ve DPT Müsteşarlığına göndereceklerdir. Öngörülen tavanlara uymayan kuruluş teklifleri iade edilerek söz konusu tavanlara uygun hale getirilecektir. Kuruluşların yatırım tekliflerinin bu ilke ve esaslara uygun bir şekilde hazırlanmadığının anlaşılması halinde DPT Müsteşarlığı, yatırım tekliflerinin ilgili kuruluşlarla beraber yukarıdaki ilke ve esaslara uygun hale getirilmesini sağlayacaktır.

3. Bütün kuruluşlar, 2004 yılı yatırım ödenek tekliflerini; YPK Kararında belirttiği şekilde, 2003 Yılı Yatırım Programında yer alan başlangıç ödeneklerinin, 2004 yılına ilişkin gösterge niteliğindeki yüzde 12,5 deflatörü kadar artırılması (1,125 ile çarpılması) suretiyle belirlenecek kuruluş bazındaki yatırım teklif tavanları içinde kalmak üzere, 2004 yılı fiyatlarıyla hazırlayacaklardır.

4. Teklif edilecek projelerin teknik, finansal, ekonomik ve sosyal gerekçesinin, yapılabiliğinin, önceliğinin ve çevreye etkilerinin ilgili etütler ile belirlenmiş olması ve bu etütlerin DPT Müsteşarlığı'na iletilerek değerlendirilmiş olması zorunludur. Kesin projeye dayandırılmak şartıyla hazırlanacak Fizibilite Etüdü ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu Belgesi bulunmayan yeni projeler yatırım programına teklif edilmeyecektir. Yeni proje tekliflerinde Ulusal Çevre Stratejisi ve Eylem Planı da dikkate alınacaktır. Fizibilite etütlerinin DPT tarafından yeterlilik ve ulusal ekonomi açısından değerlendirilmesi en az 2 aylık bir süreyi gerektirmektedir. Nitelik olarak yeterli görülmeyen fizibilite etütlerinin kuruluş tarafından revize edilerek DPT'ce yeniden değerlendirilmesinin alacağı süre de göz önünde bulundurularak fizibilite etütlerinin, projenin başlatılmasının düşünüldüğü yatırım programı döneminden en az 6 ay önce DPT'ye iletilmesi gerekmektedir.

5. Kuruluşlar, VIII. Planda öngörülen fiziki hedefler, belirtilen yatırım teklif tavanları ve proje öncelikleri çerçevesinde 2004 yılında gerçekleştirebilecekleri fiziki hedeflerin boyutunu ve maliyetini belirleyecekler ve yatırım teklifleri ile birlikte DPT'ye göndereceklerdir.

6. Kuruluşlar, yatırım teklif tavanı içinde kalmak kaydıyla, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında sari ihalesini yaptıkları projeleri ve bunlar için 2004 yılında tahsis edilmesi gereken asgari ödenek miktarını belirtecekler, proje bazındaki ödenek tekliflerinde ve 2004'ten sonraki ihtiyaçlarının belirlenmesinde bu hususu dikkate alacaklardır (Tablo 2).

7. Kuruluşlar, "yeni işler", "acil işler", "müteahhit nam ve hesabına yapılan işler" gibi genel adlarla yatırım teklifinde bulunmayacaklardır. Cari nitelikteki harcamalar, arsa ve bina alımı, projelerin kredi anapara geri ödemeleri ve işletme dönemi faiz ödemeleri gibi yatırım tanımına uymayan harcamalar ile fiyat farkları ve keşif artışları gibi harcama kalemlerine yatırım ödenek tekliflerinde yer verilmeyecektir.

8. Halen yatırım programında yer alan ancak cari harcama niteliğinde olup, sabit sermaye yatırımı tanımına uymayan projeler 2004 Yılı Yatırım Programından çıkarılacaktır.

9. Kuruluşlar, projenin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan haberleşme, akaryakıt, malzeme alımları vb. harcamalarının projeyi ilgilendiren kısmı için ödenek talebinde bulunacaklar, diğer hizmetlerini ifa ederken ihtiyaç duyacakları bu tür cari nitelikteki harcamalarını proje kapsamına dahil etmeyeceklerdir.

10. Yatırımlarla bağlantılı kamulaştırma teklifleri, yatırım ödenek tekliflerine dahil edilmeyecek, Tablo:12'ye uygun olarak ayrıca verilecektir.

11. Kuruluşlar, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62/c Maddesinin; “yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılmaz” amir hükmü gereğince yapacakları uygulama projelerini dikkate alarak ödenek teklifinde bulunacaklardır.

12. 2004 Yılı Yatırım Programına çok zorunlu haller dışında yeni dış kredili proje alınmayacaktır. 2003 yılı başından itibaren yürürlüğe giren Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun’da yer alan borçlanma limitleri de dikkate alınarak, halen yatırım programında devam eden dış kredili projelerin kredi kullanımlarında ve dolayısıyla uygulamada yaşanan sorunların azaltılması için projelerin ihtiyaç duyacağı yıllık ödenekler mevcut yatırım tavanları içinde kullanılacak şekilde yatırım programına konulacaktır. Yıl içi revizyonlar yukarıda adı geçen Kanunda belirtilen limitler ile sınırlandırılmıştır.

13. Kamu yatırım programı ile ilişkilendirilmesi gereken bütün projelere (çeşitli yurtiçi veya **yurtdışı hibe kaynakları dahil**) dış finansman kaynaklarının kullanılmasında “Yıllık Yatırım Programında Yer Alan Projelere Dış Finansman Sağlanmasına İlişkin Esas ve Usullere Dair Tebliğ”de yer alan hususlara uyulacaktır. Bulunacak kredinin finansman maliyeti dikkate alınarak sektör ve proje öncelikleri açısından DPT Müsteşarlığı görüşüne, dış finansman imkanının genel büyüklüğü konusunda ise Hazine Müsteşarlığının görüşüne başvurulacaktır. Kaynağı ne olursa olsun DPT Müsteşarlığı tarafından olumlu görüş verilmeyen ve yatırım programı ile ilişkisi kurulmayan hiçbir yatırım projesi için dış finansman arayışına başlanmayacak ve uluslararası taahhüde girilmeyecektir.

14. AB fonlarından finanse edilmek üzere, Ulusal Program ve Ulusal Kalkınma Planında yer alan öncelikler çerçevesinde hazırlanan projelerin, hem VIII. Planda yer alan fiziki hedefler ve sektörel politikalar, hem de 2004 Yılı Programı ile uyumlu hazırlanması ve Türkiye tarafından sağlanacak eş-finansman katkılarının yatırım programı bütünlüğüne uygunluğu temin edilecektir.

15. Teknik işbirliği kapsamında sağlanan yardımlardan yararlandırılması düşünülen projelerin yatırım programında yer alması zorunludur.

16. Yatırım projelerinin gerçekleştirilmesinde Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet ve benzeri modellere ağırlık verilecektir.

17. Kuruluşlar; bir sektör, alt sektör veya toplu proje kapsamında yürütülecek projelerin doğru seçilmesine, önceliklendirilmesine ve yönlendirilmesine imkan sağlayacak olan ana plan veya etütler ile ilgili yeni proje veya güncelleştirme tekliflerini de DPT Müsteşarlığı’na göndereceklerdir.

18. Kuruluşlar; yatırım tekliflerini DPT Müsteşarlığı’na proje dökümünü belirleyerek göndereceklerdir. Program Kararnameleri gereğince detay programları, yatırım programının yayımlanmasını müteakip ilgili Bakan onayıyla veya DPT Müsteşarlığının görüşü üzerine daha sonra kesinlik kazanan projeler de dahil olmak üzere toplu projelerin ayrıntısındaki bütün projelerin dökümü yapılarak DPT Müsteşarlığına gönderilecektir.

19. Ödeneği toplu verilmiş projeler dahil olmak üzere, birden fazla ili kapsayan ve yatırım programında yeri birden fazla il veya “muhtelif” olarak belirtilen bütün projelerle ilgili yatırım tekliflerinde il bazındaki dağılımlar ayrı ayrı gösterilecektir (Tablo:2).

20. Özelleştirme kapsamında bulunan kuruluşlar yatırım tekliflerini Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na göndereceklerdir. Söz konusu teklifler, İdare’nin özelleştirme programına uygunluk açısından yapacağı değerlendirme sonucunda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından DPT Müsteşarlığı’na iletilecektir.

21. Kuruluşlar, mevcut sorunları ile ilgili açıklayıcı bilgileri ve 2004 Yılı Programında yer almasını öngördükleri politika, hukuki ve kurumsal düzenlemelerle ilgili tedbir önerilerini yatırım teklifleri ile birlikte göndereceklerdir.

22. Valilikler, 2004 Yılı Programı ile ilgili gördükleri önemli hususları DPT Müsteşarlığı’na, kamu kuruluşlarının yatırım projeleri ile ilgili tekliflerini ise doğrudan ilgili yatırımcı kuruluşa iletceklerdir.

23. Sosyal amaçlı yatırımlarla, hizmet sektörlerine ait bina yatırımlarında arsası sağlanmamış projeler kesinlikle teklif edilmeyecektir.

24. Yatırım programına ait bilgiler, 2004 yılı verilerine uygun olarak kuruluşların en son değerlendirmelerini yansıtacak, kuruluşlar 2004 yılı için yatırım kalemlerini yıl içinde ödenek aşımı olmayacak şekilde gerçekçi olarak tespit edeceklerdir.

25. 2004 Yılı Yatırım Programı tekliflerinin DPT Müsteşarlığı'na yapılacak ön değerlendirmesinden sonra kuruluşların yetkili üst düzey temsilcileri ile proje düzeyinde görüşmeler düzenlenecektir. Kuruluşlar devam eden önemli projelerin uygulama durumlarını, darboğazlarını, yeni yatırım projelerinin gerekçelerini ve değerlendirmeye ışık tutacak ayrıntılı bilgileri verecek şekilde görüşmelere katılacaklardır.

26. Yatırım ödenekleri ile cari hizmet ödenekleri arasında gerekli uyumu sağlayabilmek için yatırım ödenek tekliflerinin Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nda görüşülmesi sırasında Devlet Bütçe Uzmanları; cari hizmet ve transfer ödenek tekliflerinin Maliye Bakanlığında görüşülmesi sırasında da Devlet Planlama Teşkilatı Uzmanları gözlemci olarak hazır bulunacaklardır. Bu ilkeye titizlikle uyulacak, kuruluşların bütçe görüşme takvimleri Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenecektir.

Sektörel Öncelikler

27. 2004 Yılı Yatırım Programı'nda ekonomik ve sosyal altyapı yatırımlarına öncelik verilmeye devam edilecektir. 2004 yılı kamu yatırım tahsislerinde eğitim, sağlık, teknoloji altyapısı, enerji, sulama, kentsel altyapı yatırımlarına ve ulaştırma alt sektörleri arasında dengeyi sağlayıcı yatırımlara, bölgesel gelişme stratejileri dikkate alınarak öncelik verilecektir.

Bölgesel Öncelikler

28. Yatırım tahsislerinde Kalkınmada Öncelikli Yörelere kalkınmasına hız kazandırıcı ekonomik ve sosyal altyapı yatırımları ile istihdam ağırlıklı projelere öncelik verilecektir. Bu kapsamda özellikle Güneydoğu Anadolu Projesi Ana Planı (GAP), Doğu Anadolu Projesi Ana Planı (DAP), Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP) ve Zonguldak, Bartın, Karabük Bölgesel Gelişme Raporu (ZBK) kapsamında öngörülen yatırımlara öncelik verilecektir.

29. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde belirli nüfus büyüklüğüne ulaşmış, doğudan batıya göçü kendine yönlendirebilecek, çevre illeri sosyo-ekonomik yönden etkileme potansiyeline sahip Erzurum, Elazığ, Malatya, Van, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adıyaman ve Mardin illerinin altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir.

Proje Bazında Öncelikler

30. 2004 yılı yatırım tavanları çerçevesinde yapılacak proje bazındaki ödenek tekliflerinde sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra devam eden projelerden,

- 2004 yılı içinde tamamlanarak ekonomiye kazandırılacak projelere,
- Uygulamasında önemli fiziki gerçekleşme sağlanmış öncelikli projelere,
- Yatırım Programında yer alan ve dış finansmanı sağlanan projelerden önemli oranda fiziki gerçekleşme sağlanmış öncelikli projelere,
- Başlatılmış bulunan diğer projelerle bağlantılı veya eş zamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması gereken projelere,
- Afetlerin önlenmesi ve afet hasarlarının telafisine yönelik projelere,
- e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı ile uyumlu bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine

ağırlık verilecektir.

31. Bilgi toplumuna geçiş sürecinin hızlandırılması, ekonomide etkinliğin ve verimliliğin artırılması ve rekabet gücü yüksek bir ekonomik yapının oluşturulmasını sağlamak üzere, bilgi teknolojisi yatırımlarına öncelik verilecektir. Kamunun e-Devlet uygulamalarına geçişini hızlandırmak üzere hazırlayacağı bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinde temel hedef, kamunun kendi içinde bilgi paylaşımının ve birlikte işliğin sağlanması, vatandaşlara ve iş dünyasına elektronik ortamda sunulacak entegre edilmiş hizmetlerin yaygınlaştırılmasıdır. Hazırlanacak projelerin e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı'yla uyumunun sağlanması, bilgi stratejisine dayalı olarak iş süreçleri ve bilgi gereksinimlerinin analiz edilmesi ve uygun bir tasarım oluşturularak, gerçekçi maliyet tespiti ve fayda/maliyet analizine dayandırılması esastır.

Kamu Yatırım Programı Rasyonelleştirme Çalışmaları

32. Kamu projelerinin yeterli ödenek sağlanarak kısa sürede tamamlanması, projelerin gerçekleşme sürelerinin uzamasından doğan maliyet artışlarının önüne geçilmesi, bu suretle mevcut kısıtlı kaynakların etkin kullanımı ile projelerin bir an önce ekonomiye kazandırılması hedeflerine dönük olarak kamu yatırım programında son iki yıldır sürdürülen rasyonelleştirme faaliyeti kapsamında ilk aşamada yılı yatırım programlarında yer aldığı halde yapılabilirliğini ve önceliğini yitirmiş önemli sayıda proje programdan çıkarılmış ve 2003 Yılı Yatırım Programında yer alan projelerin ortalama tamamlanma süresi büyük oranda azaltılmıştır. Kamu yatırım programının rasyonelleştirilmesi çalışmaları, programlama sürecinin iyileştirilmesi yönünde alınacak ek tedbirler ile önümüzdeki dönemde de sürdürülecektir.

33. 2004 Yılı Yatırım Programı hazırlık ve uygulama sürecinde gerçekleştirilecek rasyonelleştirme faaliyetleri çerçevesinde;

a) Kamu proje stokunun daha az sayıda, yeterli finansmanı sağlamış öncelikli ve yapılabilir projelerden oluşturulması amacı doğrultusunda yatırım programında yer alan proje sayısının azaltılması ve proje stokunun ortalama tamamlanma süresi azaltılması yönündeki çalışmalar kararlılıkla sürdürülecektir. Bu düzenlemelerde, yatırım projelerinin ortalama tamamlanma süresi oldukça yüksek olan sektör (sulama, enerji, ulaştırma ve kentsel altyapı) ve kuruluşlara özel olarak yoğunlaşılmasına devam edilecek, bu sektör ve kuruluşlarda proje stoklarının azaltılarak stokun ortalama tamamlanma süresini düşürmeye yönelik özel tedbirler alınacaktır. DPT Müsteşarlığı gerekli gördüğü taktirde yatırım programında yer alan projelerin ortalama tamamlanma süresini daha fazla azaltma yönünde ihtiyaç duyulabilecek ilave tedbirleri almaya yetkilidir.

b) 2003 Yılı Yatırım Programında sektörel, bölgesel ve proje öncelikleri ile kısıtlı ödenek seviyesi göz önünde bulundurularak, ihalesi yapılmış projelerden önceliğini ve yapılabilirliğini (toplu projelerin detayındaki alt projeler ve ana projelerin kapsamındaki alt işler dahil) yitirdiği belirlenen ve ihmal edilebilir bir ödenek seviyesiyle durdurulan projelere yeni bir gelişme olma hali dışında 2004 yılında da iz ödenek tahsis edilecektir. Böylece, mevcut ödeneklerin birinci derecede öncelikli projelere tahsis edilmesi suretiyle mümkün olan en fazla sayıda projenin zamanında bitirilmesi sağlanacaktır.

c) Kuruluşlar, rasyonelleştirme çalışmasının aynı hız ve kararlılıkla sürdürülmesi amacı doğrultusunda, geçmiş yıllarda rasyonelleştirme faaliyeti kapsamında yatırım programından çıkarılan projelerin 2004 Yılı Yatırım Programına alınmasına yönelik taleplerde bulunmayacaklardır.

d) Acil ve çok zorunlu haller dışında yatırım programına yeni proje alınmayacaktır. Getirilen bu sınırlamaya 2004 Yılı Yatırım Programı uygulama sürecinde de devam edilecektir. Yıllık proje tekliflerinin yatırım programına alınmasında ise, mevcut tasarruf genelgeleri de dikkate alınarak azami ölçüde seçici olunacaktır. Çok zorunlu hallerde yapılacak yeni proje teklifleri sağlıklı yapılabilirlik etütleri ile gerekçelendirilecektir.

e) 2004 yılında, 2003 yılı sonu itibarıyla fiziki gerçekleşme oranı yüzde 75'in altında olan idari bina niteliğini haiz kamu hizmet binaları (afet hasarlarının giderilmesine ilişkin olanlar hariç) ihmal edilebilir düzeyde ödenek tahsisi yoluyla durdurulacaktır. 2004 yılı ödenek tahsislerinde, önemli oranda fiziki gerçekleşmesi bulunan kamu hizmet binalarına öncelik verilecektir. Çok zorunlu haller dışında mevcut kamu hizmet binalarının büyük bakım ve onarımları için ödenek tahsis edilmeyecektir.

f) 2004 yılında kaynağı ne olursa olsun, ambulans, itfaiye aracı gibi sağlık, savunma ve güvenlik açısından özel nitelikli taşıtlar dışında taşıt alımı yapılmayacaktır. Bu tür özel nitelikli taşıtlar haricindeki araç alımları durdurulmuştur.

g) 2004 Yılı Yatırım programında güvenlik nedeni ve işin yürütülmesi açısından mutlak zorunluluk bulunması hali dışında lojman, memur evi, kamp, kreş, misafirhane ve benzeri yeni sosyal tesis yatırımı başlatılmayacaktır. Yatırım programında devam eden bu nitelikli projeler iz ödenek ile durdurulacaktır. Çok zorunlu haller dışında mevcut tesislerin bakım ve onarımları için ödenek tahsis edilmeyecektir.

h) Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar; 2004 yılı tekliflerini, özellikle yeni başlayacak projeleri ve yeni yapılacak ihaleleri dikkate alarak Özelleştirme Programına uygun olarak yapacaklardır.

ı) Kamu projelerinin hazırlanması, analizi, seçimi, programa alınması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi süreci ile ilgili olarak alınacak yapısal önlemler ile proje stokunun verimli yapısının

gelecekte bozulmaması yönünde bir ortam oluşturulacaktır. 2002 yılı içinde DPT Müsteşarlığı tarafından 2003-2004 dönemini kapsayacak şekilde hazırlanmış bulunan "Kamu Yatırım Programı Rasyonelleştirme Eylem Planı" bu amaç doğrultusunda revize edilerek uygulamaya konulacaktır.

i) Kamu yatırım projelerinin yatırım programına alınmasında sağlıklı yapılabilirlik etütlerine dayanan fayda-maliyet (veya bazı hallerde maliyet-etkinlik analizi) sonuçları temel ölçüt olarak alınacaktır. Güncelliğini yitirmiş projeler kuruluşlar tarafından revize edilecektir. 2003 Yılı Yatırım Programında yer alan, 2004 yılı Yatırım Programında da devam ettirilmesi teklif edilen projelerin proje maliyetinde sabit fiyatlarla yüzde 30'u aşan oranda artış olması halinde DPT Müsteşarlığı tarafından güncel keşfe dayanan yeni yapılabilirlik etüdü istenecek ve proje hakkındaki nihai karar bu etüde dayandırılacaktır.

j) Uygulama aşamasında bulunan kamu projelerinin düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarından hareketle projelere stratejik müdahalelerin zamanında yapılabilmesi için gerek DPT Müsteşarlığı düzeyinde gerekse yatırımcı kamu kuruluşları düzeyinde mevcut izleme ve değerlendirme sistemleri gözden geçirilecek, eksiklikler tespit edilecek, güncel teknolojiyle uyumlu ve il bazında izlemeyi de sağlayacak bir sistemin oluşturulması için gerekli çalışmalar sürdürülecektir.

k) Edinilen tecrübelerden yeni projelerin tasarım, hazırlık ve uygulanma aşamalarında yararlanılması amacı doğrultusunda, DPT Müsteşarlığı tarafından belirlenecek bazı büyük projeler için tamamlama sonrası değerlendirme raporları ilgili kuruluşlar tarafından hazırlanacaktır.

l) DPT Müsteşarlığı, bu Kararda belirtilen hedef ve öncelikler doğrultusunda yatırımcı kamu kuruluşları ile işbirliği içinde kamu yatırım programının rasyonelleştirilmesi çalışmasını yürütecektir. Kuruluşların birinci derecede sorumlu olacakları söz konusu rasyonelleştirme çalışmalarına temel teşkil edecek bu esas ve ilkeler 2004 yılı uygulamalarında da dikkate alınacaktır.

34. Kamu yatırım programında halen yer alan dış kredili projeler de yatırım programında yürütülen genel rasyonelleştirme faaliyetinin kapsamında mütalaa edilerek yeniden gözden geçirilecektir. Bu kapsamda başta DSİ Genel Müdürlüğü ve TCK Genel Müdürlüğü olmak üzere bütün kuruluşlar;

a) Yatırım programlarında ihaleli olarak devam eden dış kredili projeleri arasından sektörel açıdan öncelikli, dış kredi kullanımları önemli bir seviyeye gelmiş, önümüzdeki bir veya iki yıl içinde tamamlanabilecek nitelikte olanları birinci derecede öncelikli dış kredili projeler olarak tanımlayacak ve bu projeleri zamanında bitirecek şekilde tahsis yapacaklardır.

b) Yatırım programlarında ihaleli olarak devam eden dış kredili projeleri arasından dış kredi kullanımları önemli bir seviyeye gelmiş olan ancak sektör açısından aciliyeti olmayan projeler ile kredi anlaşması yeni imzalanarak taahhüt altına girilmiş projelerini ikinci derecede öncelikli dış kredili projeler olarak tanımlayacak ve bu projelere dış kredi tahsisini yavaşlatacak veya erteleyeceklerdir. Bu projelerden 2004 yılı dış kredi kullanımı gerekli görülmeyenler 2005 ve sonrasında devam ettirilmek üzere yatırım programında iz ödenekle tutulacaktır.

c) Yatırım programında yer alan ve halen dış kredi arayışı sürdürülen projelerini iz ödenek tahsisi suretiyle durduracaklardır.

35. Kuruluşlar, 2004 Yılı Yatırım Programı hazırlıklarında da devam ettirilecek rasyonelleştirme faaliyeti çerçevesinde yatırım programındaki proje stokunun önceliklendirilmesinde, yukarıda verilen genel sektörel, bölgesel ve proje bazında önceliklerin yanı sıra aşağıdaki alt sektör ve konu bazındaki kriter ve öncelikleri dikkate alacaklardır.

- **Tarım/Sulama sektöründe;** DSİ Genel Müdürlüğü'nün yatırım programında yer alan Büyük Su İşleri (BSİ) projelerinden 2004 yılında bitirilecek, kredili yürütülen, depolaması tamamlanmış ilerlemiş sulamalar ile depolamasız ilerlemiş sulama projeleri; etüt-plan-proje, drenaj ve bakım-onarım, satın almalar, diğer giderler, yılı içinde bitmeyen işler, doğal afetler ve taşkın hasarları vb. projeler kapsamında 2004 yılında yürütülmesi zorunluluk arz eden işler birinci derecede öncelikli projeler olarak değerlendirilecektir.

2003 Yılı Yatırım Programında yer alan ancak teknik ve/veya ekonomik açıdan (su kaynağı yetersizliği olan, önemli zemin problemi görülen, yetersiz fizibilite etüdü yapılmış olan, ÇED'i olumsuz çıkan vb.) yapılabilirliğini yitirmiş BSİ ve/veya Küçük Su İşleri (KSİ) projeleri ile 2003 yılı sonuna kadar ihale edilmemiş KSİ toplu projesi kapsamındaki işler için ödenek teklif edilmeyecektir.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün; yatırım programında yer alan toplu projeler; detaylarındaki işler, 2003'de bitenler, 2003'den sonraya kalanlar ve 2003 yılı yatırım programı hazırlıklarından bu yana teknik olarak yapılabiliğini yitirmiş projeler olmak üzere üç grupta toplanarak detay proje bazında teklif edilecektir. 2003'de bitenler ve yapılabiliğini yitirmiş projelerin tutarları ve 2003 sonuna kadar harcamaları, toplu projenin tutar ve harcamasına dahil edilecek, bu projelere 2004 yılı için ödenek teklifinde bulunulmayacaktır. 19. ve 48. maddelerde bahsedilen il bazındaki dağılımlar, detay proje bazındaki teklifler il bazında konsolide edilerek ayrıca listelenmek suretiyle hazırlanacaktır.

- **Tarım/Su Ürünleri sektöründe;** DLHİ Genel Müdürlüğü'nün yatırım programında fiziki gerçekleşmesi yüzde 60'ın üstünde olup kısa sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılması gerekli görülen balıkçı barınakları projelerine ödenek tekliflerinde birinci derecede öncelik verilecektir. Fiziki gerçekleşmesi yüzde 60'ın altında olan balıkçı barınakları projelerine ödenek teklifi yapılırken, projeler kendi aralarında önceliklendirilecektir.
- **Madencilik sektöründe;** enerji sektörü ve imalat sanayiine girdi temin eden üretime yönelik projelere; petrol, doğalgaz ve jeotermal kaynaklar ile rezervi tükenmekte olan ve arz güvenliğinin sağlanması açısından önem arz eden madenlerin aranmasına yönelik projelere birinci derecede öncelik verilecektir.

Özelleştirme kapsamındaki ve programındaki kuruluşların acil olmayan işleri ile 2003 Yılı Yatırım Programında yer alan ancak ihalesi yapılmamış projeler ikinci derecede öncelikli projeler olarak iz ödenekle yatırım programına teklif edilecektir.

Fizibilite etüdü uygun olmayan ve yapılabiliği bulunmayan projeler, önceliği bulunmayan inşaat projeleri ve yatırımcı kuruluş açısından önceliğini yitirmiş projelere tekliflerde yer verilmeyecektir.

- **İmalat sektörlerinde;** genel olarak üretimin idamesine yönelik projelere, AB'ye uyum ve uluslararası yükümlülüklerimiz açısından gerçekleştirilmesi gerekli olan projelere ve yurtiçi hammaddenin değerlendirilmesine yönelik ekonomik olan projelere birinci derecede öncelik verilecektir.

Özelleştirme kapsamındaki ve programındaki kuruluşların acil olmayan işleri, 2003 Yılı Yatırım Programında yer alan, yapılabiliği devam eden, ancak ihalesi yapılmamış yeni işler ise ikinci derecede öncelikli projeler olarak iz ödenekle yatırım programına teklif edilecektir.

Fizibilite etüdü uygun olmayan ve yapılabiliği bulunmayan projeler, önceliği bulunmayan inşaat projeleri, kamunun imalat sanayiinden çekilmekte olması ve/veya özel sektörün aynı konuda faaliyette bulunması nedeniyle önceliğini yitirmiş projeler ve yatırımcı kuruluş açısından önceliğini yitirmiş projelere ise yatırım programı tekliflerinde yer verilmeyecektir.

- **Ulaştırma/Otoyol sektöründe;** mevcut otoyol sisteminin korunmasını ve etkin kullanımını sağlayacak; üstyapı iyileştirme, trafik güvenliği, köprü ve viyadüklerin onarımı, bakım hizmetleri makine ve ekipman alımı, ücret toplama ve haberleşme sisteminin iyileştirilmesi ve bağlantı yollarının tamamlanmasına yönelik projelere ve İstanbul Çevre Yolları üzerindeki viyadük ve köprülerin depreme karşı güçlendirilmesini sağlayacak projelere önem ve öncelik verilecektir.

Yüzde 75'inden fazlası tamamlanmış veya bitme aşamasına getirilen otoyol projeleri ile mevcut otoyol sistemi üzerinde tamamlayıcı özelliğe sahip Bolu Dağı Geçişi Projesi ve çevre yolu niteliği taşıyan proje kesimleri öncelikli olmak üzere ödenek teklifinde bulunulacak, otoyol projelerindeki proje kesimlerinin birbirlerini tamamlayıcı özelliği gözetilerek proje hızları belirlenecektir. Toplu projeler kapsamında olup, yüzde 50'nin altında tamamlanma oranına sahip alt projeler gereklilik açısından değerlendirilecektir.

- **Ulaştırma/Karayolu sektöründe;** Karayollarında trafik güvenliği ile ilgili yatırımlarda Dünya Bankası kredisi ile gerçekleştirilmekte olan KİTĞİ projesine gerekli ödenek teklifi yapılacak, ağırlık kontrol hizmetlerinin etkinleştirilmesine yönelik teçhizat ve donanımların sağlanmasına öncelik verilecektir.

Devlet ve İl yolları ile ilgili ödenek tekliflerinde, Ankara-Samsun-Sarp, Antalya-Alanya, Yalova-Bursa-İzmir, Sivrihisar-Afyon-İzmir, Adapazarı-Bozüyük, Afyon-Dinar-Denizli, Bala Ayrımı-Ereğli Ayrımı güzergahlarında yer alan bölünmüş yol projeleri ile bitümlü sıcak karışım kaplama (BSK), köprü yapım-onarımları ve uygulama projesi hazırlama işlerine öncelik verilecektir.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün makine parkında genişlemeye gidilmeyecek, bakım-onarım hizmetlerinin Plan hedefleri doğrultusunda ihaleli olarak yaptırılması benimsenecektir.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Köy Yolları Yapımı Projesi kapsamında asfalt yapımı ve stabilize yol yapımı projeleri ile Grup Yolları ve Yeni Asfalt Yapımı projelerine öncelik verilecektir.

- **Ulaştırma/Demiryolu sektöründe;** altyapı yatırımcısı ve işletici kuruluş projelerinin birbirleriyle ve Plan hedefleri ile uyumlu ve tamamlayıcı nitelikte olmasına özen gösterilecektir. Yapımı devam eden altyapı projeleriyle, Türkiye'nin uluslararası ilişki ve hedeflerinde stratejik öneme sahip ve transit demiryolu taşımacılığına yönelik altyapı projelerine, mevcut demiryolu şebekesinin etkin kullanımını sağlamak üzere yol yenileme ve araç modernizasyonu projelerine, sisteme erişimi artırıcı projelerle, sektörün yeniden yapılandırılmasında öncü rol oynayacak, işletici kuruluşun kamuya getirdiği mali yükü hafifletmeye dönük projelere öncelik verilecektir.
- **Ulaştırma/Denizyolu sektöründe;** doğal afetten doğan zararların telafisine yönelik işler ile, büyük oranda fiziki gerçekleşmesi sağlanmış, 2004 yılı içerisinde tamamlanması öngörülen, stratejik hedeflerle uyumlu projelere öncelik verilecektir.
- **Ulaştırma/Havayolu sektöründe;** Plan hedefleri ve ulaştırma sektörü içinde diğer projelerle uyumlu ve tamamlayıcı projelere öncelik verilecektir. Türkiye hava sahasında hava trafik kontrolü hizmetlerinin modernize edilmesi sektör açısından önem ve önceliğini korumaktadır.
- **Ulaştırma/Boruhattı sektöründe;** sanayi kullanım potansiyeli yüksek, çevre sorunları bulunan ve nüfus yoğunluğu fazla yörelere erişime öncelik verilecektir. Anlaşmalarla yıllık bazda alınması taahhüt edilen doğal gaz miktarlarının kontrat şartlarına uygun alınmasını sağlamak için doğal gaz iletim ve dağıtım yatırımlarının eş zamanlı olarak yürütülmesi ve termininde bitirilmesi için bu mahiyetteki projelere ödenek tahsisinde önem verilecektir. Dış kredi finansmanına muhtaç yüksek maliyetli ana iletim hattı projelerinin dışındaki yatırımların zamanında bitirilebilmesi amacıyla bu projelere ödenek tahsisinde öz kaynak imkanları kullanılacaktır.
- **Ulaştırma/Haberleşme sektöründe;** posta hizmetlerinde etkinliği, sürati ve güveni artırıcı otomasyon, mekanizasyon ile bilgi ve iletişim teknolojisi ağırlıklı projelere öncelik verilecektir.

TRT'nin teknolojik altyapısının yenilenmesine yönelik projelere öncelik verilecek, sosyal tesis gibi yeni inşaat işleri başlatılmayacaktır.

- **Enerji sektöründe;** enerji arz-talep analizlerine dayanan, Türkiye'nin genel enerji ihtiyaç projeksiyonuna uygun olarak hazırlanmış ve elektrik piyasasını özelleştirmeyi hedef alan Elektrik Piyasası Kanunu'nun ortaya koyduğu esaslara uygun, güvenilir hammadde kaynaklarına ve erken geri dönüş oranına sahip projelerle, gerçekleştirilmesi diğer projelerin hayata geçirilmesinin ön şartı niteliğinde olan veya bunların kapasite/verimini artıracak olan projelere, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayanan projelere öncelik verilecektir
- **Turizm sektöründe;** mevcut sistemin korunmasını ve etkin kullanımını sağlamak amacıyla atıksu arıtma tesisleri, derin deniz deşarjları, katı atıkların imhası, temiz su gereksinmelerini karşılamaya yönelik yatırımların ivedilikle tamamlanmasına öncelik verilecektir.
- **Konut sektöründe;** yatırım programında devam eden projelerden Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde yürütülen projelere öncelik verilecektir.
- **Eğitim/ İlk, Orta ve Mesleki Eğitim sektörlerinde;** yeni teklif edilecek projelerde, okul türü itibarıyla ülke genelindeki okul (derslik) başına düşen öğrenci sayısı ile okulun yapılacağı bölgedeki (il-ilçe) okul (derslik) başına düşen öğrenci sayısı dikkate alınacaktır.

Yatırım tekliflerinde fiziki gerçekleşmesi yüzde 75 ve daha üzerinde olan projeler ile 2004 yılında bitirilecek projelere ve okul binalarının deprem riski yüksek olan bölgelerden başlamak üzere depreme karşı güçlendirilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir. En fazla göç alan İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Mersin, Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep illerinde ve Deprem Bölgesi'nde yer alan illerde fiziki gerçekleşmesi yüzde 50 ve daha üzerinde olan projelerin 2004 yılında bitirilmesine öncelik verilecektir. Bu kapsama girmeyen projelerde ödenek teklifi fiziki gerçekleşmesinin yüksekliği esas alınarak belirlenecektir. Zorunlu haller dışında özel projelere ve özel imalata yer verilmeyecektir. Yatırım programında özel proje olarak devam eden projelerden, öğretim binaları dışında yer alan, spor salonu, yüzme havuzu, lojman gibi eğitim-öğretim hizmetini aksatmayacak olan üniteler iz bedeli ile teklif

edilecek, öğretim binaları tamamlanmamış olanlar için ise sadece öğretim binasının tamamlanması için gerekli olan ödenek teklifinde bulunulacaktır.

- **Eğitim/ Yüksek Öğrenim sektöründe;** devam eden projelerden 2003 yılında tamamlanarak hizmete alınabilecek projelere, fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olan projelere ve afet hasarlarının telafisine yönelik olarak başlatılmış projelere ödenek tekliflerinde birinci derecede öncelik verilecektir.

Başta rektörlük binası olmak üzere idari binalarla ilgili projelerden 2004 yılında bitecek olanlar dışındaki projeler; eğitim ve öğretim faaliyetine açılmış ancak yeterli öğrenci ve öğretim elemanı bulunmayan eğitim birimlerine ait inşaat projeleri; kampüs ve/veya meskun alan dışında inşaatına başlanan ancak altyapı (elektrik, su, telefon, kanalizasyon, ulaşım, çevre düzenlemesi vs.) bulunmaması nedeniyle yatırım ve işletme maliyeti yüksek olacak projeler; enstitü, uygulama ve araştırma merkezleri ve birimleri (örneğin uygulama otelleri), kongre merkezleri, konferans salonlarına ait projelerden 2004 yılında tamamlanabilecek olanlar hariç diğer projeler; uzun vadeli ihtiyaçlara göre projelendirilmiş ancak kısmen tamamlanarak hizmete açılmış ya da tamamlanan kısmı (veya blokları) mevcut öğrenci ve öğretim elemanları için kısa vadede yeterli olan projeler; kamu kurum ve kuruluşlarına ait binalarda tahsis ya da kiralama suretiyle faaliyetlerine devam eden eğitim birimlerine ait projeler ikinci derecede öncelikli projeler olarak yatırım programına iz ödenekle teklif edilecektir. Modüler tarzda projelendirilmemiş olan projeler, modüler tarzda inşa edilebilir hale getirilecektir.

Faaliyete geçmemiş olan eğitim birimlerine ait projeler, 1999 yılından önce yatırım programına alınmış olmasına rağmen fiziki gerçekleşmesi olmayan projeler, tamamlanan kısım itibarıyla yeterli projeler, son üç yıl içerisinde ihale edilmemiş projeler ile yeni sosyal tesis ve lojman projelerine yatırım tekliflerinde yer verilmeyecektir.

- **Eğitim/ Kültür sektöründe;** Kültür Bakanlığı'nın Yatırım Programında yer alan Kültür Merkezleri proje stokunun, "kent" niteliğine, "üniversite"ye, ve fazla nüfus"a sahip olmak gibi ölçütlerle önceliklendirilerek rasyonelleştirilmesi sağlanacaktır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yatırım programında yer alan projelerinden başka kuruluşlara aktarılanlar, aktarıldıkları kuruluş kapsamında değerlendirilecek ve önceden yer aldığı kuruluş kapsamında yer almayacaktır.

- **Eğitim/ Beden Eğitimi ve Spor sektöründe;** 2004 yılında veya kısa sürede tamamlanabilecek spor altyapı tesisleri başta olmak üzere, fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olan, bölge, nüfus, sporcu sayısı, yaygın spor talebi, bölgedeki mevcut spor tesisleri, çok amaçlı spor tesisi olması vb. faktörleri dikkate alan projelere; Kalkınmada Öncelikli Yörelere olup fiziki gerçekleşmesi yüzde 50'nin üzerinde olan ve kısa sürede tamamlanabilecek projelere ve ülkemizde düzenlenecek olan spor organizasyonlarında kullanılacak tesislerin onarım ve ikmalini gerektiren projelere birinci derecede öncelik verilecektir.

Muhtelif yıllarda yatırım programına alınmış, halen ihaleleri yapılamamış veya yeterli ödenek tahsis edilemediği için inşaatları sürdürülemeyen projeler iz ödenek ile yatırım programına teklif edilecektir. Yapılabilirliğini ve önceliğini kaybetmiş olan projeler ise teklif edilmeyecektir.

- **Sağlık sektöründe;** 2004 yılında inşaatın tamamı bitmemekle birlikte hizmete alınabilecek modüler projeler, fiziki gerçekleşmesi yüksek olan ve büyük şehirlerdeki sağlık yapıları, fiziki gerçekleşmesi yüksek olmamakla birlikte, koruyucu ve ilk basamak sağlık hizmet birimleri ile hizmet açığı bulunan özel dal hastaneleri inşaatları, hizmet ihtiyacı nedeniyle kapasite artırmaya yönelik ek inşaatlar ve onarımlar, ilk ve acil yardım merkezleri inşaat projeleri, inşaatı tamamlanan birimlerin donanım ihtiyaçları ile ilgili projeler, afet bölgesindeki sağlık altyapı projeleri, Avrupa Birliğine uyum amaçlı projeler, bölgesel farklılıkları azaltıcı mahiyetteki ve dağılım dengesini olumlu etkileyebilecek nitelikteki sağlık hizmet birimleri ile ilgili projeler, araştırma, eğitim ve referans hastaneleri inşaatları (Üniversite, SSK Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığına ait), yatak kapasite kullanımı yüksek olan hastanelerin bulunduğu illerde hizmet açığını tamamlamaya yönelik projeler, dış kredisi sağlanmış veya sağlanmak üzere olan projeler, deprem riski yüksek bölgelerdeki sağlık binalarının depreme karşı güçlendirilmesine yönelik projeler birinci derecede öncelikli projeler olarak dikkate alınacaktır.

Fiziki gerçekleşmesi düşük olmakla birlikte sağlık hizmetlerinin karşılanması açısından yapılmasında veya tamamlanmasında zaruret olan sağlık birimleri inşaatları, makine ve teçhizat ile büyük onarım projeleri ikinci derecede öncelikli projeler olarak teklif edilecektir.

Çok düşük kapasiteyle kullanılan ve etkinliğini kaybetmiş hastanelerin bulunduğu illerdeki henüz inşaatı başlamamış hastane projeleri, çevresinde düşük kapasiteyle kullanılan sağlık birimlerinin mevcudiyetine rağmen aynı mahalde bulunan mükerrerliğe ve israfa yol açabilecek nitelikteki projeler teklif edilmeyecektir.

- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Genel İdare sektöründe;** idari hizmet binası projelerinde fiziki gerçekleşme oranı yüzde 75'in üzerinde olan projelere öncelik verilecek, ödeneklerin dağıtımında bu husus göz önünde bulundurulacaktır.

Sektör kapsamında yürütülen otomasyon projeleri birbirleriyle koordinasyon içerisinde yürütülecek; veri tabanı, bilgisayar altyapısı ve işlev bakımından benzerlik gösteren ve ortak yönleri bulunan projelerin birbirleriyle bütünlük içerisinde gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır

Geçmiş yatırım programlarında iz bedel ile yer alıp yapımına başlanamayan ve arsası temin edilmemiş projeler teklif edilmeyecektir.

- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Güvenlik Hizmetleri sektöründe;** programda yer alıp henüz ihale edilmemiş olan projelerden, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri, Metropolitan yerleşim alanları ve üç büyük ilde yer alan hizmet binaları projeleri ile teknik hizmet kapasitesi tesisi amaçlı bina inşaat projelerine öncelik verilecektir.
- **Diğer Kamu Hizmetleri/ İçmesuyu sektöründe;** mevcut altyapı tesislerinin talebi karşılama oranı (en düşük orandan en yükseğe doğru sıralanarak), su kaçaklarındaki iyileşme oranı ve 1m³ içme suyu temininin işletme giderleri dahil ortalama maliyet (en düşük maliyetten en yüksek maliyete doğru sıralanarak) kriterleri kullanılarak projeler önceliklendirilecektir. Yürütücü kuruluşu mahalli idareler olan dış kredili içmesuyu projelerinden kredisi son üç yıl içerisinde temin edilememiş olanlar yeniden değerlendirilecektir.
- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Kanalizasyon sektöründe;** içmesuyu şebekesi bulunan, salgın hastalıktan etkilenen hasta sayısının toplam nüfusa oranı yüksek olan ve mevcut tesislerin mevcut talepleri karşılama oranı düşük olan projelere öncelik verilecektir. Öncelik verilen projeler arasından 1m³ atık suyun bertarafının işletme giderleri dahil ortalama maliyeti (en düşük maliyetten en yüksek maliyete doğru sıralanarak) düşük olan projeler tercih edilecektir.

Yürütücü kuruluşu mahalli idareler olan dış kredili kanalizasyon projelerinde kredisi son üç yıl içerisinde temin edilememiş olanlar yeniden değerlendirilecektir.

- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Kırsal Alan Planlaması sektöründe;** iskan projelerinde yatırım programında yer alan gecikmiş projelere ve özellikle yerleri kamulaştırılanların iskanına öncelik verilecektir. Köy içmesuyu ve kanalizasyon projelerinde, susuz köylere öncelik verilecektir. Çeşmeli sistemden şebekeli sisteme geçiş projeleri daha sonra öncelik alacaktır. Zorunlu haller dışında (yerleşim yerinin su havzasında yada turizm bölgesinde bulunması) kanalizasyon sistemi projelerine öncelik sıralamasının en sonunda yer verilecektir.
- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Belediye Hizmetleri Sektöründe;** İller Bankası Genel Müdürlüğüne yürütülen katı atık ve jeotermal merkezi ısıtma tesisi projelerine öncelik verilecektir. Belediye dış kredili yatırım projelerinde itfaiye ve acil müdahale aracı alımı ve doğal afetlerle mücadele projeleri gibi kent esenliği ve güvenliği projelerine öncelik tanınacaktır.
- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Yerleşme-Şehirleşme sektöründe;** projeler, yapıldığı il genelinde Devlet kredisiyle yapılmış organize sanayi bölgesi (OSB) sayısına, projenin uygulanacağı yerin bölgesel sanayi merkezi olmasına ve projenin bölgesel kalkınma stratejileri ile olan ilişkisine göre ilişkilendirilecektir. Yatırım programında son üç yıldır yer aldığı halde yer seçimi yapılmayan OSB projelerine tekliflerde yer verilmeyecektir.
- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Çevre sektöründe;** 2004 yılında tamamlanacak projeler; doğal kaynakların etkin kullanımına yönelik projeler; uluslararası taahhütler (sözleşme ve protokoller) nedeniyle devam edilen ve yönetim altyapısını oluşturmaya yönelik projeler (veri tabanı, araştırma, ölçme izleme sistemleri vb) birinci derecede önceliklidir.

İhale edilmiş ve yüzde 50'nin üzerinde harcama yapılmış; özel çevre koruma alanlarındaki kentsel altyapı (içmesuyu, kanalizasyon, katı atık yönetimi, imar planlama vb) dışındaki uygulama ve araştırma projeleri ise ikinci derecede öncelikli projeler olarak iz ödenekle yatırım programına teklif edilecektir.

- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Esnaf, Sanatkar ve Küçük Sanayi sektöründe;** Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın (KOSGEB) Avrupa Birliği projeleri ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının el sanatları projelerine birinci derecede öncelik verilecektir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının, ihalesi yapılmış ancak henüz ödenek tahsisi yapılmamış küçük sanayi sitesi (KSS) projeleri ile KOSGEB'in henüz ödenek tahsisi yapılmamış hizmet merkezi projelerine ikinci derecede öncelik verilerek yatırım programına iz ödenekle teklif edilecektir.

Üye sayısı yetersiz veya kooperatifi dağılmış olan KSS projeleri teklif edilmeyecektir.

- **Diğer Kamu Hizmetleri/ Teknolojik Araştırma Sektöründe;** biyoteknoloji ve gen mühendisliği, yazılım başta olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojileri, yeni/ileri malzemeler, uzay bilim ve teknolojileri, deniz bilimleri, nükleer teknoloji, yeni teknoloji ve temiz enerji teknolojisi alanlarındaki projeler öncelikli olmak üzere, bölgesel önem taşıyan yeni bilgi, ürün ve hizmet üretmeye yönelik projeler ile üniversite-kamu-sanayi işbirliğine yönelik projelere öncelik verilecektir.

II. HAZIRLAMA ESASLARI

Genel Hususlar

36. Kuruluşlar, 2004 yılı yatırım tekliflerini 2004 yılı fiyatları ile Milyar TL bazında hazırlayacaklardır. 2003 ve 2004 yılı enflasyon hedefleri dikkate alınarak, gösterge niteliğinde olmak üzere, 2004 yılı kur değeri 1 ABD Doları ortalama 1.920.000 TL olarak kullanılacaktır.

37. Bilgisayar alt yapısı imkan veren kuruluşlar 2004 yılı yatırım tekliflerini elektronik ortamda da disket veya e-posta (pydad@dpt.gov.tr) ile ulaştıracaklardır.

38. Yatırım teklifleri, "Yatırım Projeleri Listesi" (Tablo:2) ve "2003 Yılı Yatırım Programı" örnek alınarak düzenlenecektir. Proje listelerinde "Etüt-Proje İşleri", "Devam Eden Projeler" ve "Yeni Projeler" ayrımı yapılacak, ayrıca her bölüm "2004'de Bitenler" ve "2004'den Sonraya Kalanlar" olarak ayrılacaktır.

39. Tablo:1'e göre hazırlanan "2004 Yılı Yatırım Teklifleri Özet Tablosu" tekliflerin başında yer alacaktır.

40. Proje listelerinde, 2004 yılı yatırım ödenek teklifinin fonlardan veya diğer ek kaynaklardan karşılanması öngörülen kısmı Tablo:2'de her proje için toplam ödeneğin altında parantez içinde belirtilecektir. Bu miktarlar 2004 yılı sonrası yatırım harcamalarının tespitinde göz önüne alınacaktır.

41. VIII. Plan'da fiziki hedefleri veya fiziki hedef haline dönüştürülebilecek politikaları belirlenmiş olan sektörlerde faaliyet gösteren yatırımcı kuruluşlar, VIII. Plan dönemi için öngörülen fiziki hedeflerini ve bunlarla uyumlu kaynak ihtiyaçlarını 2003 yılı yatırım gerçekleşme tahminlerini de göz önünde bulundurarak yıllar itibarıyla Tablo:3'te belirteceklerdir. Bu bilgiler Tablo: 2 ve 4 'te belirtilen projeler ve yatırım ihtiyaçları ile tutarlı olacaktır.

42. Yatırım Programında alt projeleri veya alt harcama kalemleri itibarıyla tadat edilmiş projelerde; her alt kalem için yer, karakteristik, başlama-bitiş tarihi, proje tutarı, 2003 yılı sonuna kadar tahmini harcama, 2004 yılı yatırımı teklifi gibi, bağımsız bir proje için verilen tüm özellikler belirtilmiş olacaktır.

43. Proje tutarı 1.500 Milyar TL'nin üzerinde olan devam eden projeler ile 2004 Yılı Yatırım Programına teklif edilecek yeni projeler için Tablo:4 düzenlenecektir. Her kuruluş bulunduğu sektörün özelliğine göre bu tabloları dolduracaktır. Ayrıca, bu kapsamdaki devam eden projelerin uygulama durumları ile ilgili ayrıntılı bilgiler Tablo:7'de verilecektir.

44. Kuruluşlar, tüm sektörlerde maliyeti 1.500 Milyar TL'nin üzerinde olan yeni projeler için 2 nüsha fizibilite etüdü ile birlikte "Yatırım Projesi Özet Bilgi Formu"nu (EK:1) doldurarak DPT Müsteşarlığı'na göndereceklerdir.

45. Proje maliyeti 1.500 Milyar TL'nin üzerinde olan devam eden projelerden revize edilenler için "Yatırım Projesi Özet Bilgi Formu" (EK:1) revize değerler ile (2004 fiyatlarıyla) doldurularak DPT Müsteşarlığı'na iletilecektir.

46. 2004 yılı yatırım tekliflerinin değerlendirilmesine yardımcı olmak üzere, 2003 yılı tahmini harcama bilgileri 2003 yılı yatırım programında yer alan tüm projeler için Tablo:5'de verilecektir. Ayrıca, proje bazında fiziki gerçekleşme durumları ve gerekli görülecek diğer açıklayıcı bilgiler harcama tahminleri ile birlikte DPT Müsteşarlığı'na iletilecektir.

47. Kuruluşlar, Güneydoğu Anadolu Projesi Ana Planı, Doğu Anadolu Projesi Ana Planı, Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı, Zonguldak, Bartın, Karabük Bölgesel Gelişme raporları ve Erzurum-Plandöken Kış Sporları Merkezi ve Turizm Master Planı kapsamındaki illerde yer alan projelerini proje adının sonuna (GAP), (DAP), (DOKAP), (ZBK) ve (EP) kısaltmalarını ekleyerek belirteceklerdir. Birden fazla ili kapsayan projelerde bu bölgeler ile ilgili büyüklükler elde edilebilecek şekilde, projelerle ilgili bilgiler il bazında detaylandırılarak verilecektir. Yeni yatırımlar bu bölgeler için mümkün olduğu ölçüde ayrı projeler olarak teklif edilecektir (Bakınız EK:6 ve EK:7).

48. Bölge istatistiklerinin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması ve bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve AB Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla, 28.08.2002 tarih ve 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (NUTS) tanımlanmıştır (EK:8). Bu bağlamda, 2003 yılından itibaren, yatırım programında yeri birden fazla il veya "muhtelif" olarak yer alan kamu yatırımları da dahil olmak üzere, kamu yatırımlarının Düzey-2'ye (NUTS-2) göre dağılımının yapılması gerekmektedir. **Kuruluşlar, 2004 yılı yatırım teklifleri içinde yer alan, birden fazla ili ilgilendiren ve/veya muhtelif iller kapsamında yer alan yatırım projelerinin il bazında dağılımını Tablo:2 formatında ek olarak vereceklerdir.**

49. Kuruluşlar, yatırım programında yer alan veya almayan projelerinden Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet ve benzeri modellerle gerçekleştirmeyi düşündükleri projelerini Tablo:16 ve Tablo:17'yi doldurarak bildireceklerdir.

Proje Numarası, Adı ve Karakteristiği

50. Devam eden projelerin proje numaraları Resmi Gazete'de yayımlanan "2003 Yılı Yatırım Projeleri" listesine ve sonradan bu listede yapılan düzeltmelere göre yazılacaktır. Yeni projelerin numaraları DPT Müsteşarlığı'nca verilecektir.

51. Yatırım listelerinde "Proje Adı" sütununa ana proje adı yazılacak; yeni proje adları belirlenirken kısa ifadeler kullanılacak, proje adlarının birbirinden ayırt edilebilir olmasına özen gösterilecektir.

52. Projenin üniteleri veya harcama kalemleri ayrıca belirtilecek, bunlara ait parasal değerler parantez içinde gösterilecek ve bu alt bölümler ana projeden ayrı bir proje numarası almayacaktır.

53. Yatırım listesinin "Karakteristik" sütununda üretim konusu olan mal ve hizmetin nitelik ve nicelik olarak tanımı mümkün olduğu ölçüde standart olarak yazılacaktır. Tevsi projeleri için ise mevcut kapasite ve eklenecek yeni kapasite veya proje ile sağlanacak ek hizmet belirtilecektir. Proje karakteristiğinde verilen bilgiler projenin son durumunu yansıtacaktır.

Proje Tutarı, Kümülatif Harcama ve Yatırım Ödeneği Teklifi

54. Tablo: 1, Tablo: 2 ve Tablo: 4'de yer alan "2003 Sonuna Kadar Tahmini Kümülatif Harcama" ve "Proje Tutarı" 2004 yılı fiyatları ile verilecektir. Bunun için geçmiş yıllara ait harcamalar Tablo:14'de verilen deflatörlerle 2004 yılı fiyatlarına dönüştürülecektir. Diğer tablolarda yer alan 2004 yılı yatırım ödeneği teklifi ile 2004 yılından sonraki yıllara ait yatırım harcamaları yine 2004 yılı fiyatları ile verilecektir.

Dış Kredi ve Hibe ile Yürütülecek Yatırım Projeleri

55. Proje listelerinde dış para kısmı ikiye ayrılarak dış kredi ve özkaynak ile karşılanacak miktarlar ayrı ayrı belirtilecektir. Tabloların "kredi" kısmında, halen işlemekte olan dış kredilerin kullanım miktarları ve

yeni proje tekliflerine ait dış kredilerin muhtemel kullanım miktarları yazılacaktır. Dış kredi kullanımları yatırım tutarlarına mutlaka dahil edilecektir. Teknik işbirliği kapsamındaki yardımlar da dahil olmak üzere hibe şeklinde (AB fonlarından temin edilecek fonlar dahil) temin edilen dış finansmanla yapılacak yatırım projeleri teklifte proje ayrıntıları ile yer alacak, hibe miktarı ödenek toplamına dahil edilmeyecek, ancak iç para gereği (KDV, Gümrük Vergisi, harçlar gibi harcamalar için) olan ödenek, toplama dahil edilmiş olarak gösterilecektir.

56. Yatırım programında yer alan projelerde DPT uygun görüşü alınmadan dış kredi işlemleri başlatılmayacaktır. Dış kredi kullanılan projelerin kredi uygulama durumu; dış kredi anlaşması yapılmış, kullanıma hazır duruma gelmiş, fakat henüz kullanımı başlamamış projeler de belirtilerek Tablo:8'de verilecektir. Bu tabloda, kredileri kullanılmış ve geri ödeme aşaması başlamış olan projeler için 2004 yılında ödenecek olan ana para ile faiz miktarları ilgili satırlarda ayrıca belirtilecektir. Dış kredi aranan projeler için ise Tablo:9 doldurulacaktır.

57. Dış kredilere ait geçmiş yıl kur farkları 2004 yılı ödenek talebi içinde yer almayacak, yatırımın tamamlanmasından sonra toplam proje tutarına eklenerek sabit kıymetlere dahil edilecektir.

58. Yatırım Programında yer alarak dış kredi ile finansmanı düşünülen projelerin maliyet revizyonları DPT tarafından yapılacaktır. Projelerin gerekli ödenek revizyonları ise dış kredi temin işlemlerinin tamamlanmasından sonra gerçekleştirilecektir. Projelerin dış kredili olarak finansmanında 28.3.2002 tarih ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili yönetmeliklerinde yer alan esas ve usuller geçerli olacaktır.

AB Fonları ile Finanse Edilecek Projeler

59. 2003 yılında AB ile yürütülen mali işbirliği kapsamında karara bağlanmış olan projeler, proje sahibi kuruluşlar tarafından 2004 Yılı Yatırım Programı ile ilişkilendirilmek üzere, yerli katkı karşılığı ödenek talepleri ile birlikte DPT Müsteşarlığına gönderilecektir.

60. Bir sonraki mali işbirliği programlaması döneminde değerlendirilmek üzere Ulusal Program ve Ulusal Kalkınma Planında yer alan amaçlar ile Mali İşbirliği Komitesince (MİK) belirlenen ilke ve önceliklere uygun olarak kuruluşlarca geliştirilen proje fikirleri "Proje Teklif Formu" (EK-5) doldurularak doğrudan DPT Müsteşarlığına gönderilecektir. Bundan sonraki proje belirleme ve geliştirme sürecinde, DPT ilgili kuruluşlar ile gerekli çalışmaları gerçekleştirecek; ihtiyaca göre proje hazırlamak için, ilgili kuruluşların da katılımıyla çalışma grupları oluşturacaktır. DPT Müsteşarlığı tarafından oluşturulan proje paketi nihai değerlendirme için MİK'e gönderilecektir.

61. MİK tarafından karara bağlanan proje paketi, Ulusal Mali Yardım Koordinatörü tarafından Türkiye adına AB tarafına sunulacaktır. AB tarafının onayından sonra, ilgili kuruluşlar projelerine ödenek tahsisi ve yatırım programında yer alması için DPT ile temasa geçecekler, AB mali işbirliği kapsamındaki projeleri ve yerli katkı karşılığı ödenek tekliflerini DPT Müsteşarlığına göndereceklerdir.

62. AB katılım öncesi fonlarından desteklenecek ve AB ile Türkiye tarafından müştereken finanse edilecek olan Samsun (Amasya, Çorum, Samsun, Tokat), Kastamonu (Çankırı, Kastamonu, Sinop), ve Erzurum (Erzurum, Arzincan, Bayburt) Düzey-2 bölgeleri için Bölgesel Gelişme Programları 2004 yılında yürütülmeye başlanacak olup, kuruluşlar bu kapsamdaki projelere yapılması gereken ulusal katkı payını dikkate alarak ödenek teklifinde bulunacaklardır.

Çevre Amaçlı Projeler ve Yatırım Harcamaları

63. Kuruluşlar, Tablo:19'da, yatırım programı kapsamında yürütecekleri projelerden; içmesuyu (şebeke+arıtma), kanalizasyon, katı atık tesisleri, bacagazı arıtma ve endüstriyel atık su arıtımı, rekreasyon ve drenaj projeleri ile biyolojik çeşitliliğin araştırılması, korunması, çölleşme ile mücadele, orman alanlarını genişletme ve iyileştirme, çevresel değerlerin ölçümü ve izlenmesi, ÇED/ÖnÇED çalışmalarının yapılması gibi karakteristiklere sahip çevre amaçlı projelerini belirtecekler; ayrıca bu nitelikteki işleri kapsayan diğer projelerin sadece çevre bileşenlerine de aynı tabloda ayrıştırarak yer vereceklerdir.

Finansal Kiralama (*)

64. Finansal kiralama yöntemiyle yapılan yatırımlardan finans tipi kiralamalara yatırım programında yer verilecektir. Finans tipi (satış tipi) kiralamaya konu olan yatırım malının toplam değeri, kiralamanın başlayacağı ilk yılın yatırım programında yıl ödeneği olarak belirtilecektir. Ancak, söz konusu kiralamaya ilişkin olarak daha sonraki yıllarda herhangi bir ödenek gösterilmeyecektir. Finansal kiralamada kuruluşun yatırım bütçesinden kiralamanın başladığı yıl herhangi bir nakdi harcama yapılmamakla birlikte bu gösterimden amaç, o değerinde bir yatırım malının kuruluşun sabit sermaye stokuna katılmış olduğunun görülebilmesidir. Faaliyet tipi finansal kiralama yatırımlarına yatırım programlarında yer verilmeyecektir.

Taşıtlar ve İş Makineleri

65. Kuruluşların taşıt alımı teklifleri ayrı ayrı projelerin içinde değil, ancak tek kalemde gösterilecek, karakteristik kısmına “**2004 Yılı Tahmini Taşıt Alım Bedelleri Listesi**” esas alınarak, karşılığında yer alan sıra numarası ve fiyatı yazılacaktır (Tablo:11). Ayrıca, taşıt alımı talebinde bulunan her kuruluş Tablo:10'u dolduracak, sahip olduğu araçları tip ve sayı olarak gösterecek ve talep ettiği araçları ne amaçla istediğini belirtecektir.

66. İş makineleri teklifinde, mevcut araçların adet ve modellerine ilave olarak imal tarihleri ile son iki yıldaki yıllık ortalama çalışma saatleri de talep ile birlikte verilecektir.

İdame ve Yenileme Yatırımları

67. Herhangi bir bağımsız proje ile ilgilendirilmesine imkan olmayan idame ve yenileme yatırımları Tablo:6 formunda hazırlanacaktır. İdame ve yenileme yatırımı dönem içinde aşınan, eskiyen, yıpranan veya hasar gören tesislerin korunması için üretim ve hizmet kapasitesi veya özellikleri değiştirilmeden bir yıl içinde başlanıp bitirilen yatırım niteliğindedir. Bu itibarla kuruluşlar, idame ve yenileme yatırım tekliflerini hazırlarken yukarıda belirtilen hususlara uyacaklar, idame ve yenileme niteliği taşımayan harcama kalemlerini bu kapsama dahil etmeyeceklerdir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi Yatırımları

68. **Acil Eylem Planında yer alan e-Dönüşüm Türkiye Projesi'nin gerçekleştirilmesi amacıyla hazırlanan ve 2003-2004 dönemini kapsayan Kısa Dönem Eylem Planı (KDEP), Başbakanlık Genelgesi ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarına duyurulacaktır. KDEP'nde yer alan ve yer alması dahi 2004 Yılı Yatırım Programına teklif edilecek e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilişkili diğer projeler, proje adının sonunda (e-DTR) kısaltması ile belirtilecektir.**

69. **Yatırım projesi teklifleri içerisinde ayrı proje olarak yer alan bilgi ve iletişim teknolojisi projeleri için Tablo:18 mutlaka doldurulacak ve maliyet kalemleri ayrıntılı olarak belirtilecektir.**

70. **Devam eden projelere ait bilgi ve iletişim teknolojisi yatırımları ayrı bir proje olarak düzenlenemiyor ise, bilgi ve iletişim teknolojisi kısımlarına bir alt proje olarak yer verilecek, ve bu alt projeler için de Tablo:18 doldurulacaktır.**

(*) **Finans Tipi (Satış Tipi) Kiralama** : İlgili tüm riskleri ve kazançları kiracıya devreden sözleşmelerdir. Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiraya veren şirkete aittir. Ancak, taraflar sözleşmede, sözleşme süresi sonunda kiracının malın mülkiyetini satın alma hakkına sahip olacağını kararlaştırabilirler. Herhangi bir kiralamanın Finans tipi kiralama sayılabilmesi için aşağıdaki dört kriterden en az birini sağlaması gerekmektedir.

- 1) Kira anlaşması, varlık üzerindeki mülkiyet hakkının kira anlaşmasının sonunda kiracıya devrini öngörür.
- 2) Kira anlaşması, kiracıya kira süresinin sonunda varlığı o tarihte beklenen normal fiyatının oldukça altında bir fiyatla satın alma seçeneği verir.
- 3) Kira süresi, kiralanan varlığın tahmini ekonomik ömrünün yüzde 75'ini veya daha fazlasını kapsar.
- 4) Asgari kira ödemelerinin (bakım, sigorta ve emlak vergileri gibi dönem giderleri hariç) kira anlaşmasının başlangıcındaki bugünkü değeri varlığın normal piyasa değerinin yüzde 90'ına eşit veya büyüktür.

Faaliyet Tipi Kiralama (İşletme Kiralaması): Finans tipi kiralama sınıfına girmeyen her tür kiralama faaliyet tipi kiralama değildir. Faaliyet tipi kiralamada, varlığın mülkiyetine sahip olmaktan dolayı ortaya çıkan bütün riskler kiraya verene aittir. Anlaşmada belirlenmiş olan kira tutarı kiracı açısından bir faaliyet gideridir.

İşçilik ve Personel Giderleri

71. Genel-Katma Bütçeli kuruluşların yatırımlarla ilgili işçilik ve personel giderleri, ilgili yatırım listelerinde "İşçilik Giderleri" adı altında ayrı bir proje olarak gösterilecek, kuruluşlar işçilik ile ilgili bilgileri Tablo:13'de vereceklerdir.

Kamulaştırma

72. 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda değişiklik yapan 24.4.2002 tarih ve 4650 sayılı Kanun'un amir hükümlerince, yeterli ödenek temin edilmeden kamulaştırma işlemine başlanamayacağından, kamulaştırma ödenek teklifleri projelerin gerçek kamulaştırma ihtiyacını yansıtabilecek şekilde yapılacaktır.

Eğitim, Sağlık, Konut ve Sosyal Altyapı

73. Eğitim, sağlık, konut ve sosyal altyapı sektörlerinde fizibilite etüdü ve/veya projesi olmayan teklifler etüt-proje olarak dikkate alınacaktır. Daha önceki yıllarda etüt-proje ödeneği almış, fizibilite etüdü ve mimari uygulama projesi tamamlanmış olan projelerin 2004 Yılı Yatırım Programı'nda inşaat ödeneği alabilmesi için arsa durumu, kamulaştırma teklifi, fizibilite etüdü ve/veya proje ve keşif özeti için ödenek teklifine eklenmesi gerekmektedir.

74. İl bazında ilköğretim derslik ihtiyacı bildirilirken, her ilde hangi yerleşimlere kaç birim okulun inşa edileceği ve bu okulların nitelikleri hakkında ek bilgi verilecektir.

75. Zaruri haller dışında il merkezlerindeki lise ve dengi okullar için pansiyon talebinde bulunulmayacak, ilçe merkezleri için teklif edilen pansiyonlar, ilgili ilçedeki bütün lise ve dengi okullar öğrencilerine hizmet verecek şekilde ele alınacak, her okul türü için ayrı öğrenci pansiyonu teklifi yapılmayacaktır.

76. Etüt-proje, yapı-tesis olarak yeni teklif edilecek tüm idari ve sosyal yapılardan proje tutarı 750 Milyar TL'yi aşan projeler için Tablo:15'deki "Sosyal ve İdari Yapılar Ön Proje Formu" doldurulacaktır. Yatırımların uygulanmasından ilgili Bakanlığın sorumlu olduğu hallerde Ek:2'deki "Arsa-Alt Yapı Bilgileri" formu da düzenlenecektir. Buna göre, arsası sağlanmış projeler için düzenlenecek ön proje formları ile ön ihtiyaç programlarının ve arsa hukuki bilgilerinin (tapu, tahsis, çap, imar planı, imar durumu) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğüne eksiksiz olarak iletilmesi gerekmektedir. Ön proje formları tanzim edilmeyen ve adı geçen kuruluşça tasdik edilmeyen projeler programa alınmayacaktır.

Üniversitelerin Eğitim, Sağlık ve Araştırma-Geliştirme Projeleri

77. Üniversitelere ait yatırım tekliflerinin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı kanalıyla DPT Müsteşarlığı'na ulaştırılması esastır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nca üniversiteler için yapılacak olan değerlendirme sonuçlarının, bu genelge ile istenen her türlü bilgi, belge ve formları kapsayacak şekilde DPT Müsteşarlığı'na iletilmesi, özellikle "Yatırım Teklifleri Özet Tablosu"nun (Tablo:1) Üniversiteler için Eğitim, Spor, Sağlık, ve Araştırma-Geliştirme projeleri olarak ayrı ayrı düzenlenip gönderilmesi gerekmektedir. Yüksek Öğretim Kurulu'nun bu amaçla yapacağı toplantılara DPT Müsteşarlığının ilgili uzmanlarının katılımı da sağlanacaktır.

78. Üniversitelere ait İleri Araştırma Projesi niteliğindeki proje önerileri DPT'ye intikal ettirilmiştir. Söz konusu projelerin bilimsel açıdan incelenmesi TÜBİTAK tarafından yapılarak değerlendirme sonuçları Yönlendirme Kurulu'na gönderilecektir. Yönlendirme Kurulu tarafından yatırım programına girmesi önerilen projeler 15 Eylül tarihine kadar DPT Müsteşarlığına ve TÜBİTAK Başkanlığına iletilecektir. Yönlendirme Kurulu'nun önerdiği projeler DPT Müsteşarlığı tarafından VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın temel hedefleri, ilkeleri ve sektörel öncelikleri açısından değerlendirilerek nihai hale getirecek ve proje bazında belirlenecek kaynak tahsisleri çerçevesinde yatırım programına dahil edilmek üzere Yüksek Planlama Kurulu'na sunulacaktır.

79. Üniversitelerin yukarıdaki kapsama girmeyen AR-GE projeleri ile diğer kamu araştırma kurumlarının, bakanlıkların APK birimlerinin ve yatırımcı kamu kuruluşlarının hazırlayacakları AR-GE projesi teklifleri bu genelgenin ilgili hükümlerine göre değerlendirilecektir. Adı geçen kuruluşların hazırlayacakları AR-GE projesi tekliflerinde öncelik sırası ve varsa işbirliği yapılacak kuruluşlar belirtilecektir. Ek:3'te verilen form doldurularak hazırlanacak olan AR-GE projesi tekliflerinde üniversitelerin yenilik merkezi oluşturma,

teknopark ve internet ağlarına bağlanmasına yönelik proje önerileri de yer alacaktır. Proje teklifleri hazırlanırken EK:4'te verilen açıklamalar dikkate alınacaktır. Teknopark proje teklifleri ile ilgili ayrıntılı bilgiler Tablo:4'te verilecektir.

80. 10 Nisan 2002 tarih ve 24722 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in 12'nci maddesi uyarınca yüksek öğretim kurumları, özel ödenekle karşılanacak yatırım nitelikli bilimsel araştırma projeleri ile ilgili tekliflerini DPT Müsteşarlığına sunacaklardır.

Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri

81. Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri ile ilgili yatırım tekliflerinde projenin yer alacağı yörenin sanayi potansiyeli, o yöredeki mevcut tesislerin doluluk oranı gibi yatırım kararını doğrudan etkileyebilecek bilgiler ile Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri yatırımlarının gerçekleşme durumu ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin bilgiler DPT Müsteşarlığı'na iletilecektir.

Döner Sermaye Gelirleri Olan Kuruluşlar ve Fonlar

82. Döner sermayeden yapılacak olan yatırımlar, döner sermaye mevzuatına aykırı düşmeyecek şekilde teklif edilecektir. Döner sermaye gelirleri olan kuruluşlar, yatırım teklifleri ile birlikte 2004 yılı döner sermaye gelir ve gider tahminlerini bildireceklerdir. Buna göre, döner sermaye geliri elde eden Sağlık Bakanlığına bağlı devlet hastaneleri ile üniversite hastaneleri de bir önceki yıl döner sermaye gelir ve gideri ile bir sonraki yıl döner sermaye gelir ve harcama tahminlerini ve bunun içinden yatırımlarda kullanmayı talep edecekleri miktarları teklif listelerinde belirteceklerdir. MTA, EİE İdaresi ve Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlükleri ile benzeri kuruluşların özkaynak gelirlerinin kullanımında da aynı esaslara uyulacaktır.

83. 2004 yılında, tasfiye edilmiş olmaları nedeniyle yatırımları ilgili kuruluşlarca finanse edilmesi öngörülen fonlardan ödenek talebinde bulunulmayacaktır. Ancak, faaliyetleri süren fonlardan yararlanan kuruluşların projeleri bu genelgedeki esaslar çerçevesinde DPT Müsteşarlığı'na gönderilmeye devam edilecektir.

Mahalli İdareler

84. Mahalli idarelerin dış kredili projelerinin belirlenmesinde, dış borç limitleri içinde kalınması esastır. Mahalli idarelerin dış finansman (kredi ve/veya hibe) kullanımı söz konusu olan projeleri, 2004 Yılı Yatırım Programına bu genelgede yer alan usul ve esaslar çerçevesinde teklif edilecektir. Dış finansman kullanımı olan projelerden İller Bankası yatırım programında yer almak üzere teklif edilenlere öncelik verilecektir.

85. Mahalli idareler, tekliflerinde kullandıkları veya kullanacakları dış kredi tutarlarını döviz olarak da ifade edecekler ve Tablo : 1, 2, 8 ve 9'u dolduracaklardır. Dış kredi kullanımından doğacak yükümlülükler ilgili mahalli idarelerce yerine getirilecektir.

Diğer Hususlar

86. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü programında bulunan köy yolları ve köy içmesuyu projelerinin karakteristik kısmında, her ilde yapılacak köy yolu uzunluğu km. olarak ve yapılacak içmesuyu işleri ünite sayısı olarak belirtilecektir.

87. Yatırımları Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca yürütülmekte olan kuruluşlar yatırım tekliflerini adı geçen Bakanlık görüşü alınarak DPT Müsteşarlığı'na iletileceklerdir.

88. Büyük Onarım projeleri kapsamında, büyük onarım tanım ve karakteristiğine uymayan işlere yer verilmeyecektir.

89. Büyük projelerin içinde yer alan lojmanlar ve hizmet binaları o projenin alt bölümü olarak ayrıca belirtilecektir.